

XVI. Zone libere

81. Datorie vamală stabilită în baza unor norme a căror aplicare a fost suspendată prin sentința a unei Curți de Apel

Prin proces-verbal de control, reprezentanții unei brigăzi de supraveghere și control vamal au procedat la verificarea modului în care au fost introduse în Zona Liberă „X” o serie de bunuri de către societatea „Y” în anul 1998.

Organul de control a constatat că societatea a încălcat prevederile art. 132 și art. 133 din Legea nr. 141/1997 privind Codul Vamal al României, precum și prevederile circularei nr. 10465/14.04.1999 a direcției Generale a vămilor, astfel că s-a dispus încheierea actului constatator nr.... /23.05.2001 prin care s-a stabilit de plată în sarcina acesteia obligații bugetare, reprezentând taxe vamale, comision vamal, taxa pe valoarea adăugată și majorări de întârziere aferente taxei pe valoarea adăugată.

În motivarea contestației, societatea a susținut că nu este de acord cu măsura dispusă de a percepe taxe vamale și taxa pe valoarea adăugată, pentru introducerea unor bunuri în zona liberă.

Societatea „Y” a susținut că bunurile importate erau bunuri amortizabile ce urmează să fie predate gratuit și libere de sarcini administrației zonei libere „X”, la sfârșitul perioadei de concesiune, conform pct. 3.7, anexa 4 din Hotărârea Guvernului nr. 682/1994 privind aprobarea Metodologiei pentru concesionarea de terenuri și construcții din zonele libere.

Cauza supusă soluționării a fost dacă Ministerul Finanțelor Publice se putea pronunța asupra temeiniciei stabilirii în sarcina contestatoarei a datoriei vamale aferentă introducerii în zona liberă a unor mărfuri străine în condițiile în care Curtea de Apel prin sentința civilă nr.112/CA pronunțată în ședința publică din 14.05.2001 în dosarul nr. 729/CA/2001 a dispus suspendarea aplicării deciziei direcției Generale a vămilor nr. 753/04.04.2001.

O cauză asemănătoare referitoare la aplicabilitatea reglementărilor vamale și evidența operativă a mărfurilor aflate în zonele libere, respectiv valabilitatea deciziei direcției Generale a vămilor nr.753/04.04.2001, se află pe rolul unei Curți de Apel Constanța în dosarul nr. 729/CA/2001, instanța suspendând aplicarea acestei decizii până la soluționarea cauzei în fond.

Întrucât fondul litigiului purtat la Curtea de Apel Constanța ar fi putut avea înrâurire hotărâtoare asupra dezlegării pricinii ce a făcut obiectul contestației formulate de societatea „Y”, pe fond instanța urmând să se pronunțe și asupra aplicării dispozițiilor Legii nr. 141/1997 cu privire la introducerea și scoaterea mărfurilor străine în zonele libere, respectiv punctul E, din decizia a carei anulare s-a solicitat, Ministerul Finanțelor Publice a suspendat soluționarea contestației până la pronunțarea unei soluții definitive și irevocabile de către instanțele judecătorești în ceea ce privește anularea deciziei direcției Generale a vămilor nr. 753/04.04.2001. Dosarul contestației a fost restituit biroului vamal care urmează să sesizeze Ministerul Finanțelor Publice după rămânerea definitivă și irevocabilă a soluției pronunțată de instanța judecătorească în litigiul privind anularea deciziei direcției Generale a vămilor nr.753/04.04.2001.

82. Taxa pe valoarea adăugată pentru importul de utilaje în zona liberă

Societatea „X” a efectuat o serie de importuri necesare realizării obiectului sau de activitate (o macara portuară, doua macarale autopropulsate pe pneuri cu spreder și accesorii aferente și două containere echipate tip birou). La data întocmirii formalităților vamale societatea a achitat, cu titlu de TVA o sumă pe care o contestă considerând că nu o datorează bugetului de stat. La solicitarea contestatoarei, prin adresa din 12.02.2002, direcția Generală a vămilor a precizat că utilajele destinate funcționării ca terminal de containere erau destinate utilizării în zona liberă, iar în conformitate cu normele legale aplicabile în materie, respectiv art.132 lit.a din Legea nr.141/1997 privind Codul vamal, *“acestora li se va acorda regimul vamal de import pentru utilizare sau consum în zona liberă, motiv pentru care în aceasta situație se datorează drepturi de import.”* În același sens a fost și răspunsul biroului vamal transmis contestatoarei cu adresa scrisă.

Prin contestația formulată împotriva declarațiilor vamale de import, societatea contestatoare a precizat ca era autorizată să desfășoare activități specifice zonelor libere, activități ce se încadrează în prevederile Legii nr.84/1992, act normativ în care sunt menționate expres și o serie de facilități aplicabile agenților economici care desfășoară activități în zonele libere.

Luând în considerare prevederile acestei legi societatea a efectuat o serie de importuri necesare realizării obiectului de activitate. Contestatoarea a arătat că a fost condiționată de lucrătorii vamali pentru a întocmi formalitățile vamale după achitarea TVA și deoarece desfășurarea activității firmei impunea intrarea imediată în posesia utilajelor, a fost nevoită să achite o sumă cu titlu de TVA, precizând însă că aceasta nu însemna recunoașterea legalității măsurii impuse. Societatea a considerat măsura organelor vamale ca nelegală deoarece își desfășoară activitatea în zona liberă și a importat utilajele tocmai pentru desfășurarea activităților specifice acestei zone. De asemenea, a mai precizat faptul că în mod expres Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.17/2000 a prevăzut scutirea de TVA pentru operațiunile de import a mijloacelor de transport, mărfurilor și altor bunuri provenite din străinătate și care se introduc direct în zonele libere conform art.13 din Legea nr.84/1992. În plus a menționat și faptul ca societatea desfășoară activitate specifică în zona liberă, iar în conformitate cu prevederile art.14 din Legea nr.84/1992 este scutită *“de plata impozitului pe circulația mărfurilor (în prezent TVA)”*.

Societatea a considerat că aplicarea prevederilor art.6 lit B g) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.17/2000 numai mărfurilor introduse în zona liberă în vederea simplei depozitări a condus la încălcarea principiului de drept potrivit căruia legea trebuie interpretată întotdeauna în sensul aplicării ei și nu în sensul care să înlăture aplicarea acesteia. Totodată, societatea a solicitat și anularea adresei nr.6548/12.02.2002 emisă de direcția Generală a vămilor, prin care i s-a comunicat că importul de mărfuri destinate utilizării în zona liberă nu era scutit de TVA.

Având în vedere susținerile contestatoarei, constatările organelor de control, documentele existente la dosar, precum și actele normative invocate de contestatoare și de organele vamale **cauza supusă soluționării a fost dacă societatea datorează taxa pe valoarea adăugată pentru utilajele importate pentru a fi utilizate în perimetrul zonei libere.**

În drept, la art.2 din Legea nr.84/1992 privind regimul zonelor libere se precizează:

“Zonele libere fac parte integrantă din teritoriul statului român și li se aplică legislația națională.”

Așadar, în zona liberă, parte integrantă a teritoriului vamal român, în materia drepturilor vamale sunt aplicabile atât dispozițiile Codului vamal al României adoptat prin Legea 141/1997, cât și cele ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 17/2000, aplicabile la data efectuării operațiunilor de import.

Astfel, art. 126 alin 1 din Legea 141/1997 prevede:

“În zonele libere, mărfurile străine sunt considerate, din punct de vedere al aplicării drepturilor de import și al măsurilor de politică comercială la import, că mărfuri care nu sunt situate pe teritoriul României atât timp cât nu sunt importate. Acestea nu pot fi plasate sub un alt regim vamal și nici nu pot fi folosite sau consumate în alte condiții decât cele prevăzute de reglementările vamale.”

La art.132 din Codul vamal sunt prevăzute limitativ regimurile vamale pe care mărfurile străine le pot dobândi pe timpul staționării în zonele libere astfel:

“a) importul pentru consum sau utilizare în zona liberă”, iar la art.133 se stipulează:

“Mărfurile străine pentru care nu s-au îndeplinit prevederile art. 132 nu pot fi consumate sau utilizate în zonele libere.”

Având în vedere că pentru mărfurile ce au făcut obiectul declarațiilor vamale de import declarantul vamal a solicitat și a obținut regimul de import, destinația mărfurilor fiind utilizarea în zona liberă pentru desfășurarea unor activități specifice, importatorul datorează drepturi vamale de import conform art.64 din Legea 141/1997 privind Codul vamal al României.

Invocarea de către contestatoare a dispozițiilor art.13 din Legea 84/1992 unde se precizează că mijloacele de transport, mărfurile și alte bunuri provenite din străinătate sau destinate altor țări, care se introduc în sau se scot din zonele libere, sunt exceptate de plata taxelor vamale și a impozitelor, nu a putut fi reținută în soluționarea favorabilă a cauzei întrucât aceasta prevedere este aplicabilă numai mărfurilor care se introduc sau se scot dintr-o zona liberă. În cazul importului pentru consum și utilizare sunt aplicabile prevederile art.126, art.132 și 133 din Codul vamal.

Stabilirea drepturilor vamale de import pentru mărfurile destinate consumului sau utilizării în perimetrul zonelor libere este justificată de faptul că mărfurile în cauză erau indigenizate în România, se consumau ori se utilizau pe teritoriul vamal românesc.

În speță nu au fost incidente dispozițiile art.6 B g) din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 17/2000, cu modificările ulterioare, invocate de contestatoare întrucât legiuitorul a înțeles să scutească de TVA numai operațiunea de introducere directă în zona liberă a mijloacelor de transport, mărfurilor și a altor bunuri. Trebuie observat că aceste prevederi au fost complementare dispozițiilor Codului vamal care la art. 130 alin. 1 stipulează:

“Mărfurile străine introduse în zonele libere, precum și mărfurile românești și străine aflate în zonele libere și care se scot din țară nu sunt supuse obligației de depunere a declarației vamale.”

În consecință, organele vamale în mod legal au încasat TVA pentru importul de către contestatoare a unor mărfuri destinate utilizării în perimetrul zonei libere, operațiuni

consemnate în declarațiile vamale de import **contestația societății fiind respinsă ca neîntemeiată.**

Comentariu

Investirea direcției generale de soluționare a contestațiilor din cadrul Ministerului Finanțelor Publice cu soluționarea unei contestații împotriva unor declarații vamale de import a fost dispusă prin Decizie a Curții Supreme de Justiție. Având în vedere prevederile Ordonanței de Urgență nr.13/2001 cât și definiția declarației vamale din Codul Vamal Român în Legea nr.141/1007, soluția instanței supreme este criticabilă.